

ഹാജിമാർ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ട കാര്യങ്ങൾ

[Malayalam - മലയാളം - ملیالم]

﴿ آداب الحاج ﴾

രചന:

യോ: ഹബീബ് ബിനു മുഅല്ലാ ലുവൈഹിവ്

تأليف : د. حبيب بن معلا اللويحي

വിവർത്തനം: അബ്ദുറഹ്മാൻ മദീനി

ترجمة : عبد الرحمن مدین

ഇസ്ലാമിക വകുപ്പ് മന്ത്രാലയം പ്രസിദ്ധീകരണ വിഭാഗം
റിയാദ്- സഹാ അറേബ്യ

وزارة الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد
المملكة العربية السعودية

Web edition by:
islamhouse.com

1431 – 2010

NEW & EXCLUSIVE

بسم الله الرحمن الرحيم

സീകാര്യതയുടെ സന്തോഷ സൂചനകൾ

സൗഭാഗ്യവാനായ ഹാജി സഹോദരാ, വലീലുല്ലാഹി ഇബ്രീം(ﷺ)യുടെ വിളിക്കുത്തരം നൽകുകയെന്ന താങ്കളുടെ ചിരകാലാഭിലാഷം സഹായകമാക്കാൻ വെന്ന് കൊള്ളുന്ന മനസ്സുമായി പുരപ്പട്ടിക്കുകയാണെല്ലാ. ഹജ്ജിന്റെ ചില മര്യാദകൾ ഇവിടെ പകർത്തുകയാണ്. കേവലം ചില ചിട്ടകൾ വിവരിക്കുകയല്ല മറിച്ച് കർമ്മ സീകാര്യതയുടെയും ആത്മസാധ്യജ്ഞത്തിന്റെയും സവിശേഷതകളും സൂചനകളുമാണ് ലക്ഷ്യമാക്കുന്നത്. ആത്മനിർവ്വചനത്തെ ആര്യത്വാന്വേഷണം നമ്മൾ പ്രവേശിക്കാം.

ഒന്ന് : നിഷ്കളക്കത(ഇവ്ലാസ്)

സഹോദരാ, നിഷ്കളക്കത വളരെ വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ട കാര്യമാണ്. രക്ഷിതാവിന്റെ പ്രീതിയും പ്രതിഫലവും കാംക്ഷിച്ചും, അവൻ ക്ഷണം സീകരിച്ചും വിദ്യുര വഴികൾ താണ്ടിയും ക്ഷേണങ്ങളേരെ തരണം ചെയ്തും താങ്കൾ പുറപ്പെട്ടു. ഒരിക്കലും സാമ്പത്തിക ലാഭമോ ഭൗതിക നേടമോ ആരുടെയെങ്കിലും സ്തുതിയോ പ്രശംസയോ പ്രതീക്ഷിച്ഛല്ലോ താങ്കൾ എത്തിച്ചേരുന്നത്. അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ സൗഭാഗ്യം സിദ്ധിച്ചു പുണ്യവാനമാരുടെ കുടുത്തിൽ താങ്കൾ ചേർക്കപ്പെടുകയെയില്ല. എന്നാൽ പരിശുദ്ധ ഹജ്ജ് നിർവ്വഹിക്കുന്നതിൽ പുർണ്ണ നിഷ്കളക്കത എങ്ങിനെ കൈവരിക്കും എന്ന ചോദിച്ചാൽ, മഹത്തായ ഈ കർമ്മത്തിന് ഉദ്ദേശിച്ച ആദ്യ നിമിഷം മുതൽ അല്ലാഹുവെ തന്റെ കണ്ഠമുന്പിലാക്കുകയും അവനെക്കുറിച്ചുള്ള ബോധം തന്റെ ഹൃദയത്തിൽ നിറക്കുകയും ചെയ്യുക. ഭാതികമായ ഒരു ലക്ഷ്യവും നമ്മുടെ മുന്നിൽ കടന്നുവരുത്. മനസ്സിലുണ്ടാകേണ്ടത് അല്ലാഹുവിന്റെ വിളിക്കുത്തരം നൽകുക എന്നാരുളക്ഷ്യമായിരിക്കണം. നബി(ﷺ)പറഞ്ഞ പോലെ ഒരു ഉംറ അടുത്ത ഉംറ വരേക്കുള്ള പാപങ്ങളെ പൊറുപ്പിക്കുന്നു. പുണ്യകരമായ ഹജ്ജിന് സ്വർഗമല്ലാതെ പ്രതിഫലമില്ല. മറ്റാരു വചനം, സ്ത്രീ സല്ലാപമോ അധികമോ പ്രവർത്തിക്കാതെ ഈ ദേവാലയത്തിക്കൽ വ

ന് ഹജ്ജ് ചെയ്യുന്നവൻ അന് പ്രസിവികപ്പെട്ടവനെ പോലെയായി മടങ്ങും. അതായിരിക്കണം നമ്മുടെ ലക്ഷ്യം. അല്ലാതെ ‘ഹാജി യാർ’ എന് വിളിക്കപ്പെടാനോ ആരുടെയെങ്കിലും പ്രശംസകൾ വേണ്ടിയോ ആകരുത്. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രീതിയും സ്വീകാര്യതയുമാണ് നാം ലക്ഷ്യമാക്കേണ്ടത്.

രണ്ട് : പരമമായ താഴ്മയും കീഴ്വണകവും

ഹജ്ജിന്റെ ആരംഭം മുതൽ അവസാനം വരെ അഷ്റാഹുവിന്റെ ഏകത്വം നിറഞ്ഞു നിൽക്കുന്നു. അതിന്റെ ഓരോ കർമ്മവും തുഹീദിനു വേണ്ടിയുള്ളതാണ്. ഹജ്ജിന്റെ മുഴുവൻ അനക്കത്തിലും അടക്കത്തിലും അല്ലാഹുവിന്റെ ചിഹ്നത്തെയാണ് ഉയർത്തുന്നത്. ഈ മനസ്സിലാക്കി ഹാജി സഹോദരാ താക്കൾ അല്ലാഹുവിനോടുള്ള താഴ്മയോടെയും വിനയത്തോടെയും മനസ്സും ശരീരവും ജീവിതം മുഴുവൻ അവനു വേണ്ടി കീഴ്പ്പെടുത്തുന്നോൾ താകളുടെ ഹൃത്തടത്തിൽ ഹജ്ജിന്റെ സാഹചര്യം പുവിടരുകയും സഹാഗ്രാഹിമാരിൽ താക്കൾ ഉൾപ്പെടുകയും ചെയ്യും. അല്ലാഹുവിന്റെ ചിഹ്നങ്ങളെ ആദരിച്ചും ഭ്യഥക്തിയോടെയും തൽബിയുത്ത് ചൊല്ലുന്നവനും ഭൗതിക ചടങ്ങുകൾ നിർവ്വഹിക്കുന്നോൾ ഈ കർമ്മങ്ങളെ നുഷ്ടിച്ച് കേവലം നാവുകോണ്ട് തൽബിയുത്ത് ഉരുവിടുന്നവനും തുല്യമാകുമെന്ന് താക്കൾ കരുതുന്നുണ്ടോ. അവർ രണ്ടു പേരും ഒരിക്കലും തുല്യമാകുകയില്ല. ധമാർത്ഥത്തിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ ആജ്ഞകൾ അനുവർത്തിച്ചും അടിമത്തബോധത്തോടെയുമാണ് താകളിൽ നിർവ്വഹിക്കുന്നതെങ്കിൽ യാത്രാക്ലേശമോ ജന്തിരക്കോ സാമ്പത്തികബാധയുതയോ ബുദ്ധിമുട്ടായി അനുഭവപ്പെടുകയില്ല.

മൂന്ന് : ഹലാലായ സന്പത്ത് തിരഞ്ഞെടുക്കുക

നബി(ﷺ)യുടെ ഒരു മഹറ് വചനത്തെക്കുറിച്ച് നമുകൾ ചിന്തിക്കാം. അവിടുന്ന ഇങ്ങിനെ അരുളി: വിശിഷ്ട സന്പാദ്യവുമായി ഹജ്ജിന് പോകുന്ന മനുഷ്യൻ അല്ലാഹുവിന്റെ വിളിക്കുത്തരം നൽകി തൽബിയുത്ത് ചൊല്ലി വാഹനത്തിലേക്ക് തന്റെ കാലെടുത്തു വെക്കുന്നോൾ ആകാശത്തുനിന്നും വിളിച്ചുപറയും: ലബൈക്ക വസദാദേക്ക (നിനക്കുത്തരം നൽകപ്പെട്ടു. ഭാഗ്യം സിദ്ധിച്ചു. നിന്റെ

യാത്രാ ചെലവുകൾ ഹലാലായതാണ്, വാഹനവും ഹലാൽ, യാത്രാരു നാശവുമേൽക്കാത്ത പുണ്യകരമായതാണ് നിന്റെ ഹജ്ജ്. എന്നാൽ നീചവും നിഷിദ്ധവുമായ സന്ധാദ്യം കൊണ്ടാണ് പുറപ്പെട്ടെങ്കിൽ വാഹനത്തിലേക്ക് കാലെടുത്തുവെച്ചു കൊണ്ട് ‘ലബൈക്കേ’വിളിക്കുന്നോൾ ‘ലാ ലബൈക്കേ വലാ സഅദൈക്കേ’, നിന്റെ വിളിക്കുത്തരമില്ല, നിന്നു ഭാഗ്യമുണ്ടാകില്ല, നിന്റെ യാത്രാ വിഭവങ്ങളും വാഹനവും നിഷിദ്ധമായതാണ്. നിന്റെ ഹജ്ജ് പുണ്യകരമല്ലാത്തതും നാശമടങ്ങത്തുമാണ്’എന്ന് ആകാശത്തുനിന്നും വിളിച്ചു പറയും. (തവാം)

അതെ, എന്തുകൊണ്ടാണ് ഇവിടെ ആദ്യത്തെയാളുടെ ഹജ്ജ് സ്വീകാര്യമായതും രണ്ടാമന്ത്രേത് തിരസ്കരിക്കപ്പെട്ടതും? ഉത്തരമിതാണ്, ഒന്നാമൻ തന്റെ ജീവിതത്തിലുടനീളം പ്രത്യേകിച്ചും ഹജ്ജുയാത്രാചെലവുകളിൽ നിഷിദ്ധ സന്ധാദ്യം വർജ്ജിച്ചു. രണ്ടാമൻ നിഷിദ്ധ സന്ധാദ്യങ്ങളായ പലിശയും കൈകുലിയും പിടിച്ചു പറിയും ഹരാമായ വസ്തുകൾ വിൽപ്പന നടത്തിയും സന്ധാദിച്ചുണ്ടാക്കി. അതിൽ നിന്നും ഹജ്ജിന്റെ ചിലവിനായി ഉപയോഗിക്കുകയും ചെയ്തു.

സോക്കു, ഹജ്ജിന്റെ ചിലവിന്റെ കാര്യം എത്ര ഗൗരവമേറിയതാണ്. അത് നിഷിദ്ധമായതാണെങ്കിൽ അയാളുടെ ഹജ്ജിന്റെ ആരംഭത്തിൽ തന്നെ അതിനെ തളളപ്പെടേണ്ടതാക്കി മാറ്റുന്നു. അതിനാൽ ഹാജി സഹോദരാ, നിഷിദ്ധമായത് വർജ്ജിക്കുകയും നല്ലതും വിശിഷ്ടമായതും ചെലവിനായി തെരഞ്ഞെടുക്കുകയും ചെയ്യുക.

നാല് :തൗഖ ചെയ്യുക

മാന്യ ഹാജി സഹോദരാ, ജീവിതത്തിൽ വലിയൊരു മാറ്റത്തിലേക്കാണ് താങ്കൾ പ്രവേശിക്കുന്നത്. അതെ, താങ്കളുടെ ഈ ഹജ്ജ് സ്വീകരിക്കപ്പെട്ടതായാൽ തന്റെ ഉമ്മ തന്നെ പ്രസവിച്ച ദിവസ തെത്തപ്പോലെ പാപമുകത്തനായി താങ്കൾ മടങ്ങുന്നതാണ്. ആത്മാർത്ഥമായ പാശ്വാതാപം കൊണ്ട് കഴിഞ്ഞു പോയ പാപങ്ങളെല്ലാം പൊറുക്കപ്പെടുകയും ജീവിതത്തിൽ അതിമഹത്തായൊരു വഴിത്തിരിവുണ്ടാകുകയും ചെയ്യുന്നത് എന്നൊരു സഹാഗ്യമാണ്. അല്ലാഹു പറയുന്നത് കാണുക:

وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (النور: ٣١)

സത്യവിശാസികളേ നിങ്ങളെല്ലാവരും അല്ലാഹുവികലേക്ക് വേദി ചു മടങ്ങുക. നിങ്ങൾ വിജയം പ്രാപിച്ചേക്കാം (നൂർ: 31)

മുഴുവൻ തെറ്റുകുറങ്ങളിൽ നിന്നും പിന്തിരിയുകയും സംഭവി ചു പോയതിൽ വേദമുണ്ടാവുകയും ഈനി ഒരിക്കലും അത് ആവർ ത്തിക്കുകയില്ലെന്ന് പ്രതിശ്രദ്ധയെടുക്കുകയും, സാമ്പത്തിക മായോ മാനസികമായോ ജനങ്ങളുടെ അവകാശങ്ങളെ കയ്യേറ്റും ചെയ്തത് തിരിച്ചു നൽകുകയോ പരിഹരിക്കുകയോ ചെയ്തും തുബെ ചെയ്യു ക എന്നത് ഏതവസ്തുതിലും ഒരു വിശാസിയോട് കൽപ്പിക്കപ്പെട്ട താണ്. എന്നാൽ ഹജ്ജ് പോലുള്ള വിശേഷ സന്ദർഭങ്ങളിൽ അത് പ്രത്യേകം കൽപ്പിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാണ്. അങ്ങിനെ പാശ്വാതാപ മന സ്നേഹങ്ങളാണ് അതി മഹത്തായ ഈ ആരാധനാ കർമ്മത്തിലേക്ക് താങ്കൾ പ്രവേശിക്കുന്നതെങ്കിൽ താങ്കളുടെ മഹാനായ രക്ഷിതാവി കൽ അത് സ്വീകരിക്കപ്പെടാതിരിക്കുകയില്ല.

അഞ്ച്: നല്ല സഹയാത്രികരെ തിരഞ്ഞെടുക്കുക.

നന്മയും പുണ്യവും കാണിച്ചു തരുന്നവരും അതിന് സ ഹായിക്കുന്നവരുമായ നല്ല കൂടുകാരെ തെരെഞ്ഞെടുക്കുക എന്ന ത് നിങ്ങളുടെ കർമ്മങ്ങൾ സ്വീകാര്യമായിത്തീരുന്നതിനുള്ള പ്രധാ ന ഐടക്കമാണ്. മഹത്തായ ഹജ്ജ് യാത്രയിൽ അങ്ങിനെയുള്ള കു ടുകാർ വലിയ മുതൽക്കുടായിരിക്കും. നബിചര്യക്കനുസരിച്ച് തന്ന ഹജ്ജിന്റെ കർമ്മങ്ങളെല്ലാം നിർവ്വഹിക്കാനും ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠമാ യത് ഉണർത്താനും നല്ല സഹയാത്രികരുടെ സാന്നിധ്യം ഉപകാര പ്പെടും. നിഷ്ഠിയകാര്യങ്ങളിലുടെയോ വിനോദങ്ങളിലുടെയോ നിരർ ത്ഥക സംസാരങ്ങളിലുടെയോ ഹജ്ജിന്റെ വിലപ്പെട്ട സമയം പാശാ കാതിരിക്കുന്നവർ, കർമ്മങ്ങളിൽ വ്യതിയാനങ്ങളോ ബിങ്കാത്തുക ങ്ങോ കലരാതെ സുക്ഷിക്കുന്നവർ, അല്ലാഹുവിന്റെ ചിഹ്നങ്ങളെ ആ ദരിക്കുന്നവർ വിധിവിലക്കുകളെ പരിപാലിക്കുന്നവർ, യാത്രാ മര്യാ ദകളും പ്രാർത്ഥനകളും ശ്രദ്ധിക്കുന്നവർ തങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന്റെ വിളിക്കുത്തരം നൽകിയെത്തിയവരും അതിപികളുമാണെന്ന ബോ ധമുള്ളവരും ആ ബഹുമതിക്ക് ഭംഗം വരുത്തുന്ന നിർമ്മത്ഥകമായ

വിനോദങ്ങളോ അനാവശ്യങ്ങളോ സംഭവിക്കാതെ സുക്ഷിക്കുന്ന വർ .....

ഈദേശൻ അല്ലാഹുവിന്റെ പീതി സന്ധാദിക്കണമെന്ന ലക്ഷ്യമുള്ള യാത്രാ സംഘത്തയാണ് യഥാർത്ഥത്തിൽ ഒരു മനുഷ്യൻ ഹജിന് സഹയാത്രികരായി തെരഞ്ഞെടുക്കേണ്ടത്.

ആർ: ഹജി കർമ്മങ്ങളുടെ വിധികൾ മനസ്സിലാക്കിയിരിക്കുക.

ബഹുമാന്യ ഹാജി സഹോദരാ, താങ്കളുടെ ഹജി മബ്രൂർ ആയിത്തീരാൻ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ഘടകം ഹജി കർമ്മങ്ങളെ കുറിച്ചുള്ള അറിവാകുന്നു. ദൃശ്യമോധനത്താടയും കൂത്യുതയോടെയും അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കാനും ഹജിന്റെ പ്രതിഫലം തന്നെ നഷ്ടപ്പെടുത്തുന്ന തെറ്റുകൾ സംഭവിക്കാതിരിക്കാനും ഈ അറിവ് ഉപകരിക്കും. നബി(ﷺ)യുടെ ചര്യകൾ മുറുകെ പിടിക്കുന്ന വിശ്വസ്തരായ പണ്ഡിതന്മാരോട് ചോദിച്ച് മനസ്സിലാക്കിയും വു രാത്രിനും സുന്നത്തും അടിസ്ഥാനമാക്കി നബി(ﷺ)യുടെ ഹജി ന്റെ കർമ്മ രീതികൾ വിവരിക്കുന്ന മനാസികൾ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വായിച്ചും ഹജിന്റെ രൂക്കനുകളും സുന്നത്തുകളും മനസ്സിലാക്കുകയും ബിംഗങ്കളുകളിൽ നിന്നും ദുഷ്കിച്ച കർമ്മങ്ങളിൽ നിന്നും അകന്നു നിൽക്കുകയും മറ്റൊളവരെ അതിൽനിന്നും തടയുകയുംചെയ്യണം.

എഴ്: ക്ഷമിക്കുക

ക്ഷമിക്കുക എന്നത് സത്യവിശ്വാസികളുടെ ഏറ്റവും സവിശേഷമായ സ്വഭാവമാണ്. അതുകൊണ്ട് അല്ലാഹു ഇപ്രകാരം പരിഞ്ഞിരിക്കുന്നത്:

إِنَّمَا يُؤْفَى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ (الزمر: ۱۰)

(ക്ഷമാർഹിലർക്കു തന്നെയാകുന്നു തങ്ങളുടെ പ്രതിഫലം കണക്കു നോക്കാതെ നിരവേറ്റി കോടുക്കപ്പെടുന്നത്). ഒരു വിശ്വാസി ജീവിതത്തിലുടനീളം ക്ഷമക്കേക്കാളേളംബവനാബന്ധിലും ഹജി യാത്രയിൽ ഈ സ്വഭാവത്തിന്റെ ഏറ്റവും പ്രകടരൂപം പ്രത്യേക്ഷമാകുന്നു. യദാർത്ഥമ സത്യ വിശ്വാസിയായ ഒരു ഹാജി യാത്രാ ക്ലേശങ്ങളും ബുദ്ധിമുട്ടുകളും സയം ഏറ്റെടുക്കുകയും അതിനെല്ലാം അല്ലാഹു

വികർ പ്രതിഹലം ലഭിക്കുമെന്ന് പ്രത്യാഗ്രിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ചുടിഞ്ഞു കാറിന്നുമോ ഭക്ഷണ ദാർശനം യാത്രാ ദൈർഘ്യമോ അഥവാ ഒരു അലട്ടുകയില്ല. തന്റെ ഒരുഭാര്യാങ്ങളോ നന്മകളോ എടുത്തു പറഞ്ഞും വാക്കു കൊണ്ടോ പ്രവർത്തിക്കൊണ്ടോ മറ്റൊള്ളേം മുസ്ലിം കർക്ക് വിഷമം സൃഷ്ടിച്ചു കൊണ്ടോ സ്വാർത്ഥതകാട്ടിയോ കർമ്മ അങ്ങളെ അയാൾ നിഷ്ഠപ്പലമാക്കുകയില്ല. ജനങ്ങളുടെ തിരക്കു കണ്ടോ, തനിക്ക് തുടർച്ചയായി നിർവ്വഹിക്കാനുള്ള കർമ്മങ്ങളെ കുറിച്ച് ഓർത്തുകൊണ്ടോ, മനാസിക്കുകൾ നിർവ്വഹിക്കുന്നതിലുള്ള ബുദ്ധിമുട്ടുകളെ കുറിച്ചോ അയാൾ അസ്വസ്ഥനാവുകയില്ല. എന്നു മാത്രമല്ല, താൻ ഉല്ലാസത്തിനും വിനോദത്തിനും പുറപ്പെട്ടതല്ലെന്നും അല്ലാഹുവിഞ്ഞു പ്രീതിയാണ് ലക്ഷ്യമെന്നും അതിനാൽ ഏറ്റവും മഹത്തായ ക്ഷമ പുണ്യകർമ്മങ്ങൾ അനുഷ്ഠിക്കാനുള്ള ക്ഷമയാണെന്നും അയാൾ ചിന്തിക്കുന്നു. പാരതീക ലോകത്ത് ലഭിക്കാനിരക്കുന്ന അല്ലാഹുവിഞ്ഞു പ്രതിഹലങ്ങളും വാഗ്ഭാനങ്ങളുമാണ് പ്രധാനം എന്ന് മനസ്സിലാക്കി എല്ലാം ക്ഷമിക്കുകയും സഹിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അങ്ങിനെയുള്ള ഭക്തന്മാർക്ക് തന്നെയാണ് ശുഭ പര്യവസാനം.

എട്ട്: അല്ലാഹുവിഞ്ഞു മത-ചിഹ്നങ്ങളെ ആദരിക്കുക

അല്ലാഹു പറഞ്ഞു:

ذَلِكَ وَمَنْ يُعَظِّمْ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ (الحج/٣٩)

വല്ലവനും അല്ലാഹുവിഞ്ഞു മതചിഹ്നങ്ങളെ ആദരിക്കുന്ന പക്ഷം തീർച്ചയായും അത് ഹൃദയങ്ങളിലെ ധർമ്മനിഷ്ഠയിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്നതാൽ. (ഹാജ്ജ്: 32)

കലർപ്പില്ലാത്ത ഭക്തിയുടെ ഏറ്റവും വലിയ തെളിവാണ് അല്ലാഹുവിഞ്ഞു ചിഹ്നങ്ങളെ ബഹുമാനിക്കുന്നത്.

മാന്യ ഹാജി സഹോദരാ, താങ്കളാകട്ടു അദമ്യമായ ആവേശ തേതാടും അതിരുട്ട് ആദരവോടും അല്ലാഹുവിഞ്ഞു ശേഹരത്ത് സന്ദർശിക്കാനെത്തിയതാണെല്ലാ. അതിനാൽ ഈ തീർത്ഥാടനത്തിലുടനീളം തിരുനബി(ﷺ)യുടെ ചര്യ താങ്കൾ കൃത്യമായി പിന്തുടർന്നു കൊണ്ടാവട്ടു അഷ്ടാഹുവിഞ്ഞു ചിഹ്നങ്ങളെ ബഹുമാനിക്കുന്നത്.

അവരോട് മനസ്സിനുള്ളിൽ തിക്കണ്ണത ബഹുമാനങ്ങളാടെയും നിഷ്പിഭംഗായ കാര്യങ്ങൾ ശ്രദ്ധിക്കാതെയും തെറ്റുകുറ്റങ്ങളിൽ നിന്നൊല്ലാം നാവിന്നേയും അവധിവാങ്ങളേയും നിയന്ത്രിച്ചു കൊണ്ടുമായിരിക്കണം അഷ്ടാഹുവിന്റെ ചിഹ്നങ്ങളെ ആഭരിക്കേണ്ടത്. അതല്ലെങ്കിൽ പാപങ്ങളുടെ മഹാഭാണ്ഡങ്ങൾ പേരുകയാവും ഹജ്ജു കൊണ്ട് ഉണ്ടാവുക എന്ന് താങ്കൾ തിരിച്ചറിയേണ്ടതുണ്ട്. താങ്കളുടെ ശരീരവും ഹജ്ജിന്റെ മശാളിനുകളുമെല്ലാം വൃത്തിയോടെ കാത്തു സുകഷിച്ചു കൊണ്ടാവട്ടു അല്ലാഹുവിന്റെ ചിഹ്നങ്ങളെ ബഹുമാനിക്കുന്നത്. മുസ്ലിംകൾക്ക് നന്മചെയ്തും സർസ്വഭാവത്തോടെ അവരോട് പെരുമാറിയും പുരാതനമായ ഈ ഗൈത്തിലേക്ക് തീർത്ഥാടനം ചെയ്തെത്തിയ അല്ലാഹുവിന്റെ അമിതികളായ ഹാജിമാരെ ദ്രോഹിക്കാതെയും അവരോട് ഗുണകാംക്ഷ പുലർത്തിയും വിശ്വാസ ആരാധനാ കർമ്മങ്ങളിലും ഇടപാടികളിലുമെല്ലാം മതനിയമങ്ങൾ താങ്കൾക്ക് സാധിക്കുന്നവ മറ്റൊളവരെ പരിപ്പിച്ചും അങ്ങിനെ അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിലുള്ള പ്രഖ്യാതനം നിർവ്വഹിച്ചുമാവട്ടു അല്ലാഹുവിന്റെ ചിഹ്നങ്ങളെ ബഹുമാനിക്കുന്നത്.

ഒന്പത്: സർസ്വഭാവം

മാന്യ ഹാജി സഹോദരാ, സർസ്വഭാവം എന്ന മഹാ ഗുണത്തെ താങ്കൾ ജീവിതത്തിലെപ്പോഴും നിലനിർത്തുക. അഷ്ടാഹുവിന്റെ പ്രീതി ലഭിക്കുവാനും ഈ പുണ്യധ്യാത്രയിൽ താങ്കളുടെ ഹജ്ജ് സ്വീകരിക്കപ്പെടാനും അംഗീകാരം കാരണമായിത്തീരുന്നു. സഹഹാജിമാരിലുള്ള ദുർബലരായവരെ സഹായിച്ചും ആവശ്യകാരണങ്ങൾ ആവശ്യം നിർവ്വഹിച്ചു കൊടുത്തും കഷ്ടപ്പെടുന്നവന് ആശ്വാസം നൽകിയും വഴിതെറ്റി അലയുന്നവരെ വഴികാണിച്ചും മുൻവേറുവരെ പരിചരിച്ചും കാരുണ്യവും ദയയും കാണിച്ചും, അവർക്കു സേവനം ചെയ്യാൻ താങ്കളുടെ സർസ്വഭാവം താങ്കൾക്ക് പ്രേരണയാവണം. അവർക്ക് ഉപദേവം ചെയ്യാതെയും തിക്കും തിരക്കുമുണ്ടാക്കാതെയും അവരുടെ വീഴ്ചകൾ പൊറുത്തും മറ്റൊളവരുടെ വിവരങ്ങെടു കൊണ്ടുണ്ടാവുന്ന ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ സഹിച്ചും അവരെ സേവിക്കണം. മുഖപ്രസന്നതയോടും പുഞ്ചിരിയോടും അവരെ അഭിമുഖീകരിക്കുന്നതും താങ്കൾ ചെയ്യുന്ന സേവനമാണ്. എല്ലാപുണ്യ കർമ്മങ്ങളും ഉൾകൊള്ളുന്നതാണ് സർസ്വഭാവം. എന്നാൽ അതി

നേര് യദാർത്ഥമ രൂപം സമാധാനം പാലിക്കുന്നതും ധൂതികുട്ടാതിരി കുന്നതും മറ്റൊളവർക്ക് മുൻഗണന നൽകുന്നതും തനിക്ക് ഇഷ്ട പ്ലടുന്നതെല്ലാം തന്നേ മുന്സലിം സഹോദരനും ഇഷ്ടപ്ലടുന്നതുമാണ്. ആളുകളെയെല്ലാം തിരക്കി, നിയമ ലംഘനങ്ങൾ നടത്തി, ആ വശ്യക്കാരോടും ദുർബലരോടും അനുകൂല കാട്ടാതെ ധൂതികാടുന്ന ഹാജിയാർ ഒന്നും സർസ്പഭാവം കാണിക്കാത്തവനാണ്. അതു പോലെ ഹജ്ഞ യാത്രയിലുടനീളം സ്വന്തം കാര്യം മാത്രം നോക്കുക എന്ന മുദ്രാവാക്യം സീകരിച്ചവനിലും സർസ്പഭാവത്തിന്റെ ഒരു രംഗവുമില്ല. ഹജ്ഞിൽ സർസ്പഭാവം കാണിക്കുന്നതിന്റെ സാഭാവിക ഫലമാണ് മബ്രൂരായ ഹജ്ഞ.

പത്ത്: പുതിയൊരു ജീവിതത്തിനുള്ള ദൃശ നിശ്ചയം

ഹാജിയുടെ അതി പ്രധാനമായ മര്യാദയും സന്തോഷ സുചനയുമാണ് യാത്രാരംഭം മുതൽ പീടിൽ തിരിച്ചെത്തും വരെ ഹജ്ഞിനു ശ്രേഷ്ഠം പുതിയൊരു ജീവിതം ആരംഭിക്കുമെന്ന ദൃശ്യനിശ്ചയം നിലനിർത്തുക എന്നത്. ഹജ്ഞിനു മുമ്പുള്ള ജീവിതവും ഹജ്ഞിനു ശ്രേഷ്ഠമുള്ള ജീവിതവും ഒരു പോലെയാക്കാൻ പാടില്ല. അംഗ്കാഹുവികൾ സ്വീകാര്യമായ ഹജ്ഞിന്റെ അന്തസ്ഥതയാണ് അതിന്റെ വക്താക്കളായ മഹാഭാഗ്യവാൻമാരുടെ മനസ്സിൽ മാറ്റത്തിന്റെ വന്പിച്ച സ്വാധീനമുണ്ടാക്കുക എന്നത്. ഹജ്ഞിനു മുമ്പ് നമസ്കാരത്തിന് പിന്നിലായിരുന്നവർ ഹജ്ഞിനു ശ്രേഷ്ഠം ഒരു ജമാഅത്തു നമസ്കാരം പോലും നഷ്ടപ്ലടുത്താത്തവരായി മാറണം. ഹജ്ഞിനു മുമ്പ് നിഷിദ്ധമായ കാര്യങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നത് നിസ്സാരമായി തോന്നിയിരുന്നവർക്ക് ഹജ്ഞിനു ശ്രേഷ്ഠം ഒരു ഹരാമിലേക്കും അടുക്കാത്തവരായി മാറാൻ കഴിയണം. ഹജ്ഞിനു മുമ്പ് മാതാപിതാക്കളെ ദ്രോഹിക്കുകയും കുടുംബ ബന്ധങ്ങൾ മുറിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നവർ ഹജ്ഞിനു ശ്രേഷ്ഠം ബന്ധങ്ങൾ ചേർക്കുന്നവരും മാതാപിതാക്കളോട് ഏറ്റവും കുടുതൽ നന്നായി വർത്തിക്കുന്നവരുമായി മാറണം. ഹജ്ഞിനു മുമ്പ് നിഷിദ്ധമായ ചിത്രങ്ങൾ കാണുകയും, സംഗീതമാസഭിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നവർ അതിൽനിന്നെല്ലാം അകന്നു നിൽക്കുകയും അവയോടെല്ലാം ഏറ്റവും ശക്തമായ രീതിയിൽ വെറുപ്പ് പ്രകടിപ്പിക്കുന്നവരായും മാറണം. ഹജ്ഞിനു മുമ്പ് കളവും വഞ്ച

നയും ചെയ്തിരുന്നവർ അതെല്ലാം ഒഴിവാക്കി പരിഗുഖ ജീവിതം നയിക്കാൻ ഹജ്ജ് അവരെ പ്രാപ്തരാക്കണം .

ഹജ്ജിനു ശേഷം ഇപ്രകാരമുള്ള ഒരു മാറ്റത്തിന് സാധിക്കാ തിരിക്കുകയും നീചമായ കാര്യങ്ങളിലേക്കു തന്നെ തിരിച്ചുപോവു കയും ചെയ്യുന്നുവെങ്കിൽ അത്തരം ഹജ്ജു കർമ്മം കൊണ്ട് യാ തൊരു പ്രയോജനവും നേടാത്തവരും മഹത്തായ നസ്രമകളിൽ നി ന് അകറ്റപ്പെട്ടവരുമായി മാറുന്നതാണ്.

നമ്മുടെ കർമ്മങ്ങളെല്ലാം അല്ലാഹു സ്വീകരിക്കുകയും നസ്ര യിലേക്ക് നമ്മ നയിക്കുകയും ചെയ്യുമാറാവെട്ട്. കുറ്റങ്ങളും പാപ അങ്ങളും മാപ്പാക്കുമാറാവെട്ട്.

അല്ലാഹു അനുഗ്രഹിക്കുന്നു. ആമീൻ.

وَصَلَى اللَّهُ عَلَى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ

*****